

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування головного закладу вищої освіти)

Відокремлений структурний підрозділ «Фаховий коледж

Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича»

(повна назва відокремленого структурного підрозділу)

Циклова комісія

економічних дисциплін

(назва циклової комісії)

“ПОГОДЖЕНО”

Завідувач

Економічного відділення

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Заступник директора

з навчально-методичної роботи

_____
(підпис)

О.С. Гицук
(ініціали та прізвище)

_____
(підпис)

М.Я. Дерев'янчук
(ініціали та прізвище)

“ ___ ” _____ 20__ року

“ ___ ” _____ 20__ року

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

“Економічна статистика”

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

вибіркова

(вказати: обов'язкова/вибіркова)

Освітньо-професійна програма

“Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”

(назва освітньо-професійної програми)

Спеціальність

076 “Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”

(код і назва спеціальності)

Галузь знань

07 “Управління та адміністрування”

(код і назва галузі знань)

Освітньо-професійний ступінь

фаховий молодший бакалавр

(назва освітньо-професійного ступеня)

Мова навчання

українська

(вказати: на якій мові читається предмет)

Чернівці, 2020 рік

складений відповідно до освітньо-професійної програми

“Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”

(назва освітньо-професійної програми)

затвердженої Вченою радою Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (Протокол № 5 від «25» травня 2020 року) та введеної в дію наказом ректора №142 від «27» травня 2020 року.

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені (педагогічні) звання)

викладач вищої кваліфікаційної категорії, Марценяк Н.О.

Профайл викладача (-ів)

<http://college-chnu.cv.ua/article/5f8844d3d6f28212d7d8b03a>

E-mail

n.martstenyak@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle

<https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=1336>

Консультації

п'ятниця з 16:00 до 17:00

Силабус навчальної дисципліни обговорено та узгоджено на засіданні циклової комісії

економічних дисциплін

Протокол № _____ від “ _____ ” _____ 20__ року

Голова циклової комісії

(підпис)

С.І. Гнат

(ініціали та прізвище)

Схвалено Методичною радою ВСП «Фаховий коледж ЧНУ імені Юрія Федьковича»

Протокол № _____ від “ _____ ” _____ 20__ року

Голова методичної ради

(підпис)

О.Я. Білокрила

(ініціали та прізвище)

ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕНО

Протокол № _____ від _____, 20__ р.

(підпис)

(ініціали та прізвище голови ЦК)

Протокол № _____ від _____, 20__ р.

(підпис)

(ініціали та прізвище голови ЦК)

Протокол № _____ від _____, 20__ р.

(підпис)

(ініціали та прізвище голови ЦК)

1. Загальні відомості про дисципліну

Анотація. Вибіркова дисципліна «Економічна статистика» має на меті виробити практичні навички збору, оброблення, систематизації та аналізу отриманих аналітичних даних, вивчення організації статистичних спостережень, методик розрахунків показників статистичного аналізу соціально-економічних явищ і процесів.

Мета. Метою навчальної дисципліни є формування у студентів теоретичних знань та практичних навичок щодо кількісної оцінки соціально-економічних явищ і процесів.

Завдання:

- ознайомити студентів з особливостями методології статистики;
- оволодіти основними поняттями статистики;
- вивчити прийоми зведення та групування статистичних даних;
- оволодіти методиками розрахунку абсолютних, відносних та середніх величин, визначати показники варіації та форми розподілу;
- навчитися аналізувати ряди динаміки, здійснювати прогнозування явищ і процесів;
- розглянути прийоми аналізу індексів.

Пререквізити. Дисципліна «Економічна статистика» може вивчатись одночасно із дисциплінами “Економічна теорія”, “Економіка підприємства”, “Бухгалтерський облік”, “Економіка”.

Перелік предметних компетентностей. Вивчення дисципліни забезпечує формування у фахівців здатності:

- до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- виявляти, формулювати та аналізувати актуальні соціально-економічні проблеми;
- виявляти закономірності та основні тенденції розвитку досліджуваних явищ;
- застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Програмні результати навчання

знати:

- основи організаційного та методичного забезпечення здійснення статистичного спостереження;
- методики збору, накопичення, обробки та аналізу статистичної інформації;

- систему узагальнюючих показників, що застосовуються у статистичній практиці;

- методи узагальнення статистичних даних;

вміти:

- використовуючи дані статистичної звітності, проводити статистичне спостереження;

- володіти прийомами зведення і групування та відображати отриману статистичну інформацію у вигляді статистичних таблиць і графіків;

- обчислювати узагальнюючі статистичні показники;

- виявляти закономірності та тенденції розвитку досліджуваних явищ;

- вміти робити узагальнення та висновки про розвиток соціально-економічних явищ та процесів.

2. Опис навчальної дисципліни

2.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни <i>“Економічна статистика”</i>						
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Вид підсумкового контролю
			Кредитів	Годин	Модулів	
Денна	2-3	3-6	3	90	2	ЗАЛІК

2.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

№ за/п	Теми	Усього годин
МОДУЛЬ 1		
1.	Тема 1. Предмет і методологічна база статистики	8
2.	Тема 2. Статистичне спостереження	10
3.	Тема 3. Зведення і групування статистичних даних	10
4.	Тема 4. Абсолютні і відносні величини	8
5.	Тема 5. Середні величини та показники варіації	8
Разом за модулем 1		44
МОДУЛЬ 2		
6.	Тема 6. Ряди динаміки	10
7.	Тема 7. Індекси	10
8.	Тема 8. Статистика продукції	9
9.	Тема 9. Статистика чисельності та продуктивності персоналу	9
10.	Тема 10. Статистика ефективності виробництва	8
Разом за модулем 2		46
Усього за курс		90

2.2.1. Теми лекційних занять

№	Назва теми
1	Предмет і методологічна база статистики
2	Статистичне спостереження
3	Зведення і групування статистичних даних
4	Абсолютні і відносні величини
5	Середні величини та показники варіації
6	Ряди динаміки
7	Індекси
8	Статистика продукції. Статистика чисельності та продуктивності персоналу
9	Статистика ефективності виробництва

2.2.2. Теми практичних занять

№	Назва теми
1	Предмет і методологічна база статистики
2	Статистичне спостереження
3	Групування статистичних даних
4	Обчислення різних видів відносних величин
5	Обчислення середніх величин
6	Обчислення показників та середнього рівня ряду динаміки
7	Обчислення індивідуальних та загальних індексів
8	Обчислення статистичних показників виконання плану з номенклатури, асортименту та якості виробленої продукції
9	Обчислення статистичних показників чисельності працівників, руху робочої сили, робочого часу та статистичної оцінки продуктивності праці

2.2.2. Тематика індивідуальних завдань

№	Назва теми
1	Прийоми і способи дослідження суспільних явищ, що застосовуються в статистиці
2	Організаційні форми статистичного спостереження та їхні особливості
3	Види і основні питання методології побудови статистичних групувань
4	Абсолютні та відносні статистичні величини і їх значення в статистиці
5	Структурні середні величини, їх значення і види
6	Ряди динаміки, їх види
7	Побудова індексів та умови їх застосування
8	Статистичне вивчення випуску та реалізації продукції
9	Статистичне вивчення чисельності та продуктивності персоналу підприємства
10	Статистика ефективності виробництва

2.2.3. Самостійна робота

№	Назва теми
1	Предмет і методологічна база статистики
2	Статистичне спостереження
3	Зведення і групування статистичних даних
4	Абсолютні і відносні величини
5	Середні величини та показники варіації
6	Ряди динаміки
7	Індекси
8	Статистика продукції
9	Статистика чисельності та продуктивності персоналу
10	Статистика ефективності виробництва

3. Система контролю та оцінювання

3.1. Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна чи письмова (тестування, есе, реферат, творча робота, лабораторна робота) відповідь студента та ін.

Формами підсумкового контролю є залік.

3.2. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- проекти (наскрізні проекти; індивідуальні та командні проекти; дослідницько-творчі та ін.);
- аналітичні звіти;
- реферати;
- есе;
- розрахункові, графічні, розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)												Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Модуль №1						Модуль № 2							
T1	T2	T3	T4	T5	МКР	T6	T7	T8	T9	T10	МКР	50	100
4	4	4	4	4	5	4	4	4	4	4	5		

3.3. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	зараховано
80-89	B	
70-79	C	
60-69	D	
50-59	E	
35-49	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

3.4. Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів під час проведення підсумкового контролю

В кінці вивчення дисципліни «Економічна статистика» студенти згідно із навчальним планом складають залік. Залік проводиться в усній або письмовій формах. Залікове завдання включає 2 теоретичні питання та 1 задачу. Підсумкова оцінка знань студентів з дисципліни «Економічна статистика» здійснюється на основі проведення заліку, результати якого оцінюються за 50-бальною шкалою.

На оцінювання впливають такі моменти:

- рівень опанування основних проблемних питань відповідно до програми дисципліни та до завдань залікових білетів;
- знання студентом ключових термінів і категорій;
- вміння вирішувати ситуаційні завдання та робити висновок;
- ступінь ознайомлення із основною та додатковою науковою літературою відповідно до програми дисципліни;
- вміння пов'язати теоретичні положення з практикою;
- здатність студента відстоювати власні погляди;
- вміння логічно у відведений час викласти основні положення запропонованих в заліковому завданні питань і зробити відповідні висновки і узагальнення.

50-45 балів ставиться у випадках, коли студент має систематичні та глибокі знання навчального матеріалу, вміє без помилок виконувати практичні

завдання, передбачені програмою дисципліни, засвоїв основну та ознайомився з додатковою літературою, викладає матеріал у логічній послідовності, робить узагальнення і висновки, наводить практичні приклади у контексті тематичного теоретичного матеріалу.

44-40 бали ставиться, якщо студент повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, робить певні узагальнення і висновки, але не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускається незначних помилок у формулюванні термінів, категорій, розв'язанні практичних завдань.

39-35 бали ставиться, якщо студент повністю засвоїв навчальний матеріал, знає основну літературу, вміє виконувати практичні завдання, викладає матеріал у логічній послідовності, але не вміє робити певні узагальнення і висновки, не наводить практичних прикладів у контексті тематичного теоретичного матеріалу або допускається незначних помилок у формулюванні термінів, категорій, розв'язанні практичних завдань.

34-30 ставиться у випадках, коли студент засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповні відповіді на поставлені теоретичне запитання, допустився грубих помилок у розв'язанні практичного завдання.

29-25 ставиться у випадках, коли студент засвоїв матеріал не у повному обсязі, дає неповні відповіді на поставлені теоретичне запитання, не вміє чітко узагальнити опрацьований матеріал, допустився грубих помилок у розв'язанні практичного завдання.

24-18 ставиться студенту, який не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на більшість поставлених теоретичних запитань, не неправильно виконує розрахунки та не вміє розв'язувати практичні завдання.

17-0 ставиться студенту, який не засвоїв навчальний матеріал, дає неправильні відповіді на поставлені теоретичні запитання, не вміє виконувати розрахунки та розв'язувати практичні завдання.

4. Перелік питань до заліку

1. Загальне уявлення про статистику, короткі відомості з її історії.
2. Статистика як наука. Предмет статистики.
3. Методологічна база статистики. Основні розділи статистичної науки.
4. Основні поняття в статистиці: статистична сукупність, статистична закономірність, статистичний показник, закон великих чисел.
5. Сучасна організація державної статистики в Україні. Закон України “Про внесення змін до Закону України “Про державну статистику””.
6. Завдання державної статистики в умовах ринкової економіки. Закон України “Про внесення змін до Закону України “Про державну статистику””.
7. Поняття про статистичне спостереження і його організацію.
8. Програмно-методологічні питання статистичного спостереження.
9. Організаційні форми статистичного спостереження, їх характеристика.
10. Види статистичного спостереження за часом, за повнотою охоплення одиниць сукупності.
11. Спеціально організоване статистичне спостереження. Переписи – одна із форм спеціально організованого статистичного спостереження, їх необхідність і значення.
12. Способи обліку фактів статистичного спостереження, їх характеристика.
13. Помилки спостереження та методи контролю отриманих даних.
14. Звітність – основна форма статистичного спостереження. Поняття про звітність, її значення, вимоги до неї. Форми звітності.
15. Поняття та основні елементи статистичного зведення: суть, значення та види.
16. Групування – основа наукової обробки статистичних даних.
17. Поняття про групувальну ознаку, види ознак. Поняття про інтервал, встановлення розмірів інтервалів.
18. Ряди розподілу, їх види і графічне зображення.
19. Поняття про статистичні таблиці, їх значення в статистиці. Види таблиць
20. Правила побудови статистичних таблиць
21. Статистичний показник і його значення для вивчення соціально-економічних явищ. Види статистичних показників.
22. Поняття про абсолютні статистичні величини, їх значення, види та одиниці виміру.
23. Відносні величини, їх види та одиниці вираження.
24. Відносні величини планового завдання, виконання плану та динаміки.
25. Відносні величини структури, координації, порівняння та інтенсивності.
26. Поняття про середні величини, їх значення та види.
27. Середня арифметична, методика її обчислення та математичні властивості.
28. Середня гармонічна, методика її обчислення.
29. Середня хронологічна, її суть і методика обчислення.
30. Обчислення середніх величин за інтервальним рядом.
31. Характеристики центру розподілу: середня прогресивна, мода, медіана.
32. Суть варіації масових явищ. Статистичні характеристики варіації.
33. Дисперсія, методика обчислення і властивості дисперсії.
34. Коефіцієнти варіації, методика обчислення.
35. Економічний зміст загальної, групової та міжгрупової дисперсій.
36. Лінійне і середнє квадратичне відхилення, їх сутність і методика обчислення.

37. Поняття про ряди динаміки, їх значення. Види рядів динаміки та їх особливості.
38. Основні правила побудови динамічних рядів.
39. Показники рядів динаміки, методика їх обчислення.
40. Обчислення середніх значень показників рядів динаміки.
41. Порівняльний аналіз рядів динаміки.
42. Основні прийоми перетворення рядів динаміки.
43. Рівень ряду динаміки, обчислення середнього рівня в рядах динаміки.
44. Поняття про індекси та їх значення. Види індексів.
45. Індивідуальні індекси, методика їх обчислення.
46. Поняття про індексні величини і ваги агрегатного індексу.
47. Агрегатна форма індексів як основна. Види зведених індексів і їх економічна сутність.
48. Середньозважені індекси, методика їх обчислення.
49. Ланцюгові і базисні індекси, їх взаємозв'язок.
50. Економічний зміст зведеного індексу товарообороту та аналіз впливу окремих факторів.
51. Індекси середнього рівня (індекси фіксованого складу, індекси структурних зрушень, індекси змінного складу).
52. Системи взаємозалежних індексів.
53. Поняття про графічне зображення статистичних даних. Складові елементи графічних зображення.
54. Види графіків. Побудова діаграм. Картограми і кардіограми.
55. Статистичне вивчення тенденцій розвитку явищ.
56. Статистичне вивчення випуску та реалізації продукції.
57. Статистичне вивчення оплати праці.
58. Індексний аналіз ефективності виробництва.
59. Статистичне вивчення якості виробленої продукції та браку.
60. Значення, завдання та джерела інформації статистики продукції в умовах ринку.
61. Завдання та джерела інформації статистики чисельності та продуктивності персоналу.
62. Методи статистичної оцінки продуктивності.
63. Система статистичних показників ефективності виробництва підприємства.
64. Абсолютні і відносні показники ефективності виробництва підприємства.
65. Система взаємопов'язаних індексів ефективності виробництва.

5. Рекомендована література

5.1. Базова (основна)

1. Про утворення Державного комітету статистики України від 19.01.2004 № 60/2004 / Президент України, Указ // Урядовий кур'єр. – 2004. – №16-28.
2. Положення про Державний комітет статистики України від 11.07.2007 № 924 / Кабінет Міністрів України, Постанова // Інформаційний бюлетень Держкомстату України –1997. – № 11-12. – с. 4-7.
3. Бек В.Л. Теорія статистики: навчальний посібник / Л.В. Бек – К.: ЦУЛ – 2002. – 288 с.
4. Герасименко С.С. Статистика: підручник / С.С. Герасименко, А.В.Головач, А.М. Єріна та ін. – К.: КНЕУ. – 2000.
5. Єріна А.М. Статистика: підручник. Рекомендовано МОН України. / А.М.Єріна, З.О.Пальян - К. : КНЕУ, 2010. – 351с.
6. Ковтун Н.В. Теорія статистики: підручник / Н.В. Ковтун. — К. : Знання, 2012. — 399 с.
7. Кулинич О.І. Теорія статистики: підручник. Затверджено МОН України К.: Знання, 2009. – 311с.
8. Лугінін О.Є. Статистика: підручник 2-е видання, перероблене і доповнене. / О.Є. Лугінін – К.: Центр учбової літератури – 2007. – 608 с.
9. Мармоза А. Т. Теорія статистики [текст] підручник / А. Т. Мармоза – 2- ге вид. перероб. та доп. – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 592 с.

5.2. Допоміжна

1. Єріна А. М. Теорія статистики: практикум 6-те видання / А.М. Єріна, З.О Пальян – К.: Знання – 2008. – 255с.

6. Інформаційні ресурси

1. Закон України "Про внесення змін до Закону України "Про державну статистику" від 13.07.2000 р.№ 1922-III. // [Електронний ресурс] – www.kmi.gov.ua.
2. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukrstat.gov.ua>.
3. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>